

KUNST *werkt*



EEN PILOT OM DE SAMENWERKING TUSSEN BEELDEND KUNSTENAARS EN BEDRIJVEN IN GELDERLAND TE STIMULEREN EN DE WAARDE VAN CREATIEVE INTERVENTIES IN HET BEDRIJFSLEVEN IN KAART TE BRENGEN

Project

Met de pilot 'KUNSTwerkt' brengt KCG vijf bedrijven in contact met vijftien kunstenaars. Na een intensieve kennismakingsdag kiest elk bedrijf een kunstenaar om een samenwerkingstraject mee aan te gaan. Tijdens het traject worden de kunstenaars en bedrijven gecoacht door ervaren en gespecialiseerde vakmensen. Een projectleider houdt gedurende het gehele traject een vinger aan de pols en bewaakt de voortgang. De pilot sluit af met een eindpresentatie waarin de bedrijven en kunstenaars hun samenwerkingsresultaten tonen.

Aanleiding

Het Gelders Kenniscentrum voor Kunst en Cultuur (KCG) heeft dankzij een Provinciale bijdrage de mogelijkheid om een project te initiëren ter stimulering van de beeldende kunst(enaars) in Gelderland. In samenspraak met de beroepsvereniging GBK ontstond het idee om een traject te ontwikkelen dat de meerwaarde van (beeldende) 'kunstinterventies' in het bedrijfsleven verkent en zo mogelijk aantoont.

Doel

De pilot heeft een drieledig doel.

1. Een groep geselecteerde bedrijven laten kennismaken met de innovatieve kracht van kunstenaars.
2. Kunstenaars de kans bieden om hun werkterrein te verbreden naar bedrijven.
3. Ervaring opdoen hoe kunstenaars en bedrijven zó aan elkaar gekoppeld kunnen worden dat de kunstenaar zijn/haar beeldkracht kan verzilveren en het bedrijf een innovatieve stap kan maken.

Argumenten

- Bedrijven moeten innoveren om de concurrentie voor te blijven en ontwikkelingen in de markt bij te houden. Ze moeten zich anders gaan organiseren en presenteren om te kunnen overleven.
- De positie van de kunst en de kunstenaars is volop in beweging en onderhevig aan veranderingen. De betekenis die de inbreng van kunstenaars kan hebben voor onze samenleving is nog onderbelicht en wordt onvoldoende aangesproken.
- Uit diverse voorbeelden blijkt dat bedrijven aantoonbaar baat hebben bij een interventie door een kunstenaar die met een onverwacht perspectief en originele invalshoeken nieuw licht werpt op een probleem of vraagstuk.
- Uit diezelfde voorbeelden blijkt ook dat door deze interventie de kunstenaar meer zicht krijgt op zijn eigen te vermarkten kwaliteiten.
- In Gelderland bestaan nog geen initiatieven die zich richten op het samenbrengen van (beeldend) kunstenaars en bedrijven.

Projectbeschrijving

De pilot bestaat uit vier fases:

1. Werving en selectie van vijf bedrijven en vijftien professionele kunstenaars.
2. Kennismaking tussen de geselecteerde bedrijven en kunstenaars.
3. Samenwerkingstraject: vijf bedrijven werken ieder met één kunstenaar.
4. Presentatie van resultaten van de pilot: als reünie én start voor een vervolg.

Ad. 1. Werving en selectie van vijf bedrijven en vijftien professionele kunstenaars

- In samenspraak met de Kamer van Koophandel en het MKB in Gelderland gaat KCG op zoek naar bedrijven die nieuwe producten willen ontwikkelen, nieuwe markten willen aanboren of een organisatieverandering willen doorvoeren.
- Uit de gegadigden selecteert KCG in overleg met Kamer en MKB vijf bedrijven.
- KCG zoekt vervolgens drie kunstenaars per bedrijf die iets zouden kunnen betekenen voor het betreffende vraagstuk. De pool waaruit wordt geput, bestaat uit kunstenaars die allen zeer communicatief zijn, gestructureerd kunnen denken en verder kijken dan hun eigen werk en de beeldende kunst.
- Ter voorbereiding op de kennismakingsdag krijgen de bedrijven vooraf een korte beschrijving van de drie kunstenaars met wie zij gaan kennismaken en krijgen de kunstenaars een korte beschrijving van het bedrijf en de vraag die aan hen zal worden voorgelegd.

Ad. 2. Kennismaking tussen de geselecteerde bedrijven en kunstenaars

- KCG organiseert een kennismakingsdag op een inspirerende locatie op het gebied van creatieve economie: het Ruhrgebied. Op weg naar deze locatie maken de bedrijven en kunstenaars een fysieke én mentale reis onder leiding van beeldend kunstenaar/reisleider Hans Jungerius.
- Het programma bestaat uit drie presentaties van grote (internationaal opererende) bedrijven die eerder succesvol samenwerkten met kunstenaars en drie presentaties van Gelderse kunstenaars die eerder hun expertise overtuigend hebben ingezet bij bedrijven. Tussen deze presentaties vinden er werksessies plaats waarin de vijf geselecteerde bedrijven en vijftien geselecteerde kunstenaars nader met elkaar en met de locatie kennismaken. De dag eindigt met een gezamenlijk diner en de busreis terug.
- Het afwisselende programma en de imposante locatie maken dat de deelnemers als vanzelf loskomen van hun eigenlijke dagelijkse beslommingen.
- De deelnemende bedrijven en kunstenaars krijgen deze dag als onderdeel van de pilot (gratis) aangeboden.

Ad. 3. Samenwerkingstraject, vijf bedrijven werken ieder met één kunstenaar

- Uiterlijk na een week spreken de bedrijven het verlossende woord met welke kunstenaar zij het avontuur aangaan.
- De projectleider maakt een planning met de bedrijven en kunstenaars en zet alle afspraken op schrift.
- Tijdens het traject worden de bedrijven en de kunstenaars gecoacht door ervaren en gespecialiseerde vakmensen.
- De projectleider houdt gedurende het gehele traject een vinger aan de pols en bewaakt de voortgang.
- De bedrijven en kunstenaars worden gevraagd om een eenvoudig logboek bij te houden.

Het feitelijke samenwerkingstraject bestaat uit twee fases:

1. Een oriënterende fase waarin de kunstenaar meer zicht krijgt op de vraagstelling van het bedrijf en de ondernemer meer zicht krijgt op het creatieve vermogen van de kunstenaar. Deze fase wordt binnen een maand afgesloten met een conceptvoorstel van de kunstenaar aan de ondernemer. Aan deze goed begeleide fase zijn voor de ondernemers geen kosten verbonden. Wél committeren de deelnemers zich om tijd en energie in de samenwerking te investeren. De kunstenaar ontvangt voor zijn inzet in deze periode geen honorarium, wel worden zijn onkosten (reis- en eventuele materiaalkosten) door KCG vergoed.
2. De realisatiefase waarin de kunstenaar na een 'go' van de ondernemer zijn conceptvoorstel realiseert. De kunstenaar en ondernemer onderhandelen samen over een passend honorarium voor de kunstenaar als aanvulling op de voucherbijdrage van KCG à € 750. De duur van deze fase hangt af van de aard van de creatieve interventie en de afspraken die de ondernemer en de kunstenaar hierover maken.

Ad. 4. Presentatie van de resultaten van de pilot: als reünie én start voor een vervolg

- Na twee maanden (eind januari) volgt een Gelderse netwerkbijeenkomst waar de deelnemende bedrijven en kunstenaars de kans krijgen hun (tussentijdse) resultaten te presenteren.
- De aanwezigen evalueren vervolgens gezamenlijk: wat was sterk aan deze pilot en wat zijn verbeterpunten? Deze evaluatie mondt uit in een gezamenlijke uitspraak: doorgaan of stoppen met het samenbrengen van kunstenaars en bedrijven? Bij doorgaan: in welke vorm en onder welke condities?
- Voor deze dag worden niet alleen de deelnemers aan het samenwerkingstraject uitgenodigd, maar ook kunstenaars, ondernemers en bedrijven die van betekenis (kunnen) zijn voor de relatie tussen cultuur en commercie. De bedoeling daarvan is om de nieuwe connectie tussen de culturele en de 'bedrijvige' wereld te bestendigen.

Uitvoering

- KCG is initiatiefnemer en opdrachtgever.
- De projectleiding is in handen van Marlies Leupen (bureau: Marlies Leupen Projecten).
- Gedurende het project vindt voortdurend afstemming plaats met de Kamer van Koophandel en het MKB.
- Voor de opzet van deze pilot is gebruik gemaakt van landelijke ervaringen met soortgelijke projecten (Kunstenlab, Cultuur & Ondernemen, KCO, Created in N-H, vindcreatieven.nl).
- KCG beschikt voor de looptijd van de pilot over een pool van raadgevers:
 - de heer R. Migo, directeur Kamer van Koophandel Centraal Gelderland
 - de mevrouw A. Huethorst, regiomanager MKB Midden
 - mevrouw I. Kohlmann, consultant HAN
 - de heer R. Weiss, bestuurder MKB Winstpunt, eigenaar Ik Ondernem!
 - de heer Ch. Willemsen, adviseur Syntens
 - de heer J. van de Weerd, innovatiemakelaar Platform Creatieve Technologie
 - de heer D. Kuilman, voorzitter van het College van Bestuur van ArtEZ
 - mevrouw E. van de Ven, directeur Bureau voor Advies en Management
 - de heer R.J. Kokke, ontwerper/directeur van ontwerpstudio Kokke Designer BV
 - de heer G. Steenbergen, projectleider ACEC in Apeldoorn
 - de heer W. Gradisen, voormalig cultuurwethouder Tiel
 - mevrouw M. Conijn, directeur Kunstenlab

Verslaglegging

KCG zorgt voor de volgende verslaglegging van de pilot. Op basis van de logboeken van de bedrijven en kunstenaars wordt een digitale nieuwsbrief gemaakt die verspreid wordt via de Kamer van Koophandel, Syntens, MKB, KCG en GBK.

Evaluatie

In februari 2012 bepaalt KCG - op basis van de concrete resultaten van de vijf samenwerkingstrajecten, de feedback van de deelnemende partijen en het advies van de pool van raadgevers - hoe de relatie tussen de bedrijvensector en de culturele sector in de toekomst verder vorm kan krijgen.

Tijdpad

- Mei - augustus 2011: werving en selectie bedrijven en kunstenaars
- 15 september 2011: kennismakingsdag bedrijven en kunstenaars
- September - december 2011: samenwerkingstraject bedrijven en kunstenaars
- Eind januari 2012: eindpresentatie samenwerkingstrajecten bedrijven en kunstenaars tijdens Gelderse netwerkbijeenkomst

KCG/EadS/110508